

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมการดำเนินงานกองทุนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองตาก ซึ่งดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ดำเนินงานกองทุนในกลุ่ม รวม 10 ตำบล ในพื้นที่อำเภอเมืองตาก จำนวน 65 กลุ่ม สมาชิก 1,680 คน โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในปีที่ผ่านมา ดังรายละเอียดตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรในการศึกษา

ตำบล	จำนวนกลุ่ม (กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก (คน)
โป่งแดง	13	356
วังประจบ	10	289
วังหิน	11	304
แม่ท้อ	5	135
หนองบัวเหนือ	3	53
ป่ามะม่วง	5	136
ตลุกกลางทุ่ง	4	50
น้ำร้อน	6	163
หนองบัวใต้	2	59
ไม้งาม	6	135
รวม	65	1,680

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองตาก (2549) ทะเบียนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองตาก
จังหวัดตาก หน้า 1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

คัดเลือกจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่มีการดำเนินการกองทุนทั้ง 65 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 1,680 คน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 143 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจากสูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, 2548:1) โดยกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้มีได้จากการสุ่ม ร้อยละ 0.08 (ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 0.92) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

$$n = \text{จำนวนตัวอย่างที่ต้องการ}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

$$e = \text{ค่าสัดส่วนที่ยอมรับให้มีความคลาดเคลื่อนจากประชากร}$$

การคัดเลือกประชากรจากสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรในการศึกษา

$$\begin{aligned} n &= \frac{1,680}{1+1,680(0.08)^2} \\ &= 143 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้นจะได้กลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่สุ่มได้จำนวน 143 คน

1.2.2 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 65 กลุ่ม สมาชิก 1,680 คน ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าเพื่อให้ประชากรมีโอกาสถูกเลือกมาเป็นตัวอย่างในทุกกลุ่ม จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (systematic sampling) โดยเรียงรายชื่อกลุ่มและเรียงตามรายชื่อสมาชิกแล้วจึงกำหนดช่วงในการเลือกตัวอย่าง (อ้างใน เบญจมาศ อยู่ประเสริฐ, 2548:3) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงในการเลือก} &= \frac{\text{จำนวนประชากร}}{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่าง}} \\ &= \frac{1,680}{143} \\ &= 12 \end{aligned}$$

เมื่อทราบจำนวนตัวอย่างที่จะสุ่มและช่วงในการเลือกสุ่มแล้ว นำรายชื่อสมาชิกกองทุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรแต่ละกลุ่มในตำบลมาจัดเรียงกัน แล้วดำเนินการสุ่มตามช่วงในการเลือก จนได้จำนวนครบตามที่กำหนดไว้ 143 คน ดังรายละเอียดตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองตากที่ใช้ในการวิจัย

ตำบล	ประชากรทั้งหมด*		จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	จำนวนกลุ่ม(กลุ่ม)	จำนวนคน(คน)	จำนวนคน(คน)
โป่งแดง	13	356	30
วังประจบ	10	289	24
วังหิน	11	304	25
แม่ท้อ	5	135	12
หนองบัวเหนือ	3	53	5
ป่ามะม่วง	5	136	12
ตลุกกลางทุ่ง	4	50	5
น้ำร้อน	6	163	13
หนองบัวใต้	2	59	5
ไผ่งาม	6	135	12
รวม	65	1,680	143

* ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอเมืองตาก (2549) ทะเบียนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก หน้า 1

2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ จำนวน 143 ชุด คำถามที่ได้กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกตอบในแบบสัมภาษณ์ คือ คำถามแบบปลายปิด (close – ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (open – ended question) แบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปทางสังคมและเศรษฐกิจของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรอำเภอเมืองตาก

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมการดำเนินงานกองทุนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้าน
เกษตรกรอำเภอเมืองตาก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมการดำเนินงานกองทุนของ
สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองตาก

2.2 เกณฑ์ให้คะแนนและหลักเกณฑ์การวัด

2.2.1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม และระดับปัญหา มี 5 ระดับ

มากที่สุด	=	5
มาก	=	4
ปานกลาง	=	3
น้อย	=	2
น้อยที่สุด	=	1

1) เกณฑ์การวัดระดับการมีส่วนร่วมกองทุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร โดยใช้ค่าช่วงคะแนนเฉลี่ย คือ

$$\text{ช่วงการวัด} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับที่แบ่ง}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

2) ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์ค่าช่วงคะแนนดังกล่าวแปลความหมายของคะแนน
ดังนี้

- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า มากที่สุด
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า มาก
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า ปานกลาง
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า น้อย
- ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า น้อยที่สุด

2.2.2 เกณฑ์การวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนของ
สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองตาก ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์แปลความหมายของคะแนน ดังนี้

- ตอบถูกต้อง 15-20 ข้อ หมายความว่า มีความรู้ความเข้าใจมาก
- ตอบถูกต้อง 8-14 ข้อ หมายความว่า มีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
- ตอบถูกต้อง 1-7 ข้อ หมายความว่า มีความรู้ความเข้าใจน้อย

2.3 การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบความเชื่อมั่นกับสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ดำเนินงานกองทุนในอำเภอเมืองตาก จังหวัดตาก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ปรากฏว่า การมีส่วนร่วมการดำเนินงานกองทุนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรอำเภอเมืองตาก ด้านการประชุมวางแผน การปฏิบัติ และด้านการติดตามประเมินผล มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.9292 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานกองทุนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.8020 การได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.8294 และการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.8224

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้วิธีการสัมภาษณ์ แบบพบกันโดยตรงระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ พร้อมทั้งการสังเกตสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2550 ถึง 31 มีนาคม 2550 โดยมีการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วสัมภาษณ์ตามแบบเป็นรายบุคคล ซึ่งสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่สมบูรณ์ของกลุ่มตัวอย่างได้ครบตามจำนวนที่ต้องการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนแล้ววิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องมือคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป คำนวณค่าสถิติต่อไปนี้

4.1 สถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้วิเคราะห์ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และข้อมูลในอันดับเดียวกัน

4.2 สถิติสหสัมพันธ์ ใช้วิเคราะห์ด้วยสถิติถดถอยพหุแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression) หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ และปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับตัวแปรการมีส่วนร่วมการดำเนินงานกองทุนของสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร